

NÁVOD NA PROVOZ A ÚDRŽBU ANTUKOVÝCH KURTŮ

1. Přípravná údržba

Klasické provedení se škvárovým podkladem

A. DENNÍ ÚDRŽBA

Je rozdělena na přípravnou, průběžnou a speciální.

Při přípravné údržbě, kde mají profesionálního údržbáře, je zapotřebí:

1.1 Po hře vždy dřevěným ohrablem řádně srovnat nejvíce poškozená místa /nejvíce u zadní lajny/ a potom celou plochu přemést sít'ovačkou / nejprve točit, pak teprve podélně /.

1.2 Celý kurt „potopit“ pod vodu. Jde především o to, aby se žádné místo během kropení nevynechalo a bylo zajištěno celoplošné zpevnění antuky vodou. Aby bylo co nejmenší odpařování a voda se dostala nejvíce do škváry, je nejvhodnější postřík brzy ráno nebo večer. Potom kurt drží snadněji celodenní vlhkost. Toto kropení se provádí tak, že se kropí dobře rozprašující koncovkou tak, že každé místo „stojí“ pod vodou a potom se teprve postřík posunuje dále. Nic se nesmí vynechat. Doba kropení je závislá na tlaku v potrubí, délce a síle hadice.

Četnost zálivky je vždy závislá na ročním období a intenzitě slunečního svitu. Všeobecně platí, že přes letní období se vydatný postřík provádí i dvakrát denně !!

Mezi jednotlivými hrami stačí jen lehký postřík.

Antukové kurty je nezbytně nutné kropit i když se na nich nehraje !!

Nejdůležitější činností pro trvalou kvalitu antukových kurtů je nezbytně nutná pravidelná a vydatná zálivka dle Návodu !!

Jiné je brzké jaro a pozdní podzim, kdy není takové vysychání a postřík vystačí i na pár dní.

1.3 Po zaschnutí tj.cca 5-20minut se antuka zamete širokým kurtovým koštětem a tím antuka dostane pěkný vzhled, grízl zůstane na povrchu pro lepší sklouznutí a jde se hrát.

2. Průběžná údržba

Při průběžné údržbě, která se dělá při střídání sportujících družstev nebo jednotlivců / obvykle je prováděna samotnými hráči /, jsou zapotřebí tyto úkony:

2.1 Více rozdupaná místa srovnat dřevěným ohrablem a přemést sít'ovačkou / nejprve točit, pak teprve podélně/.

2.2 Odhadnout, zda je nutné kropení a dle toho odhadu buď lehce kurt pokropit nebo vůbec ne. Vše záleží na počasí, roční době a době okolo poledního tepla. Prakticky je nutné tento úkon provést jen v takové intenzitě, aby se opět hrálo na vlhkém povrchu. Při příliš suchém podkladu vzniká zbytečně větší poškození antuky a naopak !!

2.3 U mnoha dobrých oddílů je dobrým zvykem, že když si hráči odehrají své, tyto základní předpoklady údržby ihned splní. Když si na tyto úkony všichni hráči zvyknou, nemůže se prakticky stát /kromě po dešti/, že kdykoliv přijdou další sportovci na kurt, můžou ihned hrát a tu chvilku práce věnovat kurtu až po své hře.

3. Speciální údržba

3.1. Pro dosažení co nejlepší roviny antukového kurtu, je zapotřebí včas doplňovat antuku /za zadní lajnou a na kříži, na zbytek plochy se většinou nic během herní sezony nedoplňuje/. Při práci vám pomohou umělé lajny, které také slouží jako výškové vodítko pro okolní antuku. Lajny jsou celou sezonu v jedné výšce a pouze se doplňuje antuka do výše lajn. Nejvíce antuky se doplňuje v okolí zadní lajny a na kříži.

V okamžiku, kde je evidentně antuka pod úrovní lajny je potřeba ji doplnit. To se provádí následovně: místo, které doplňujeme, řádně pokropit. Jakmile voda opadne, natáhnout dřevěným ohrablem novou vrstvu antuky a potom uhladit sít'ovačkou. Nakonec se toto místo opět pokropí a po zaschnutí přemete kurtovým koštětem.

Pokud se doplňování provádí pravidelně, není potřeba zhutňovat válcem.
Četnost je závislá jen od odehraných hodin / kluby cca 1x týdně, rekreační 1x měsíčně /

Spotřeba antuky pro jednu sezonu je individuální, podle počasí a zatížení kurtu cca 1,5t na jeden kurt.

B. PŘED ZIMOU

1.B Před zimou se zbaví antukový povrch všech nečistot a může se uklidit tenisové vybavení, jako jsou tenisové sloupky, sít', nářadí apd., protože plocha ještě není nadzvedlá mrazem.

2.B Doporučujeme ještě než nastanou první mrazy, doplnit si antuka na nejvíce zatížená místa / obvykle v okolí zadní lajny a na kříži /. Jde o to si co nejvíce ulehčit práci na jaro, protože když se

na podzim tyto místa nedoplní, zbytečně jsou tyto místa na jaře téměř bez antuky /jen černá škvára/. Zbytečně se musí tato místa na jaře extra doplňovat, až pak se dá teprve pracovat celoplošně. Je zapotřebí, aby antuka po zimě rovnoměrně smísila s vyvstalou škvárou na povrchu. Tento přirozený proces po zimním období, že černá škvára proleze skrz antuku na povrch je žádoucí a nezastupitelný.

3.B Plastové lajny jsou ukotveny na dvou místech a všechny spoje, kde se lajny scházejí je potřeba zatížit / ideální je betonová chodníková deska 40x40cm /. U námi dodaných lajn odpadá složité uvolňování skobiček a následné jarní napínání, ale zatěžování lajn je nezbytně nutné pro delší životnost lajn. Jde o výrobek z plastu a mohlo by dojít k jejich přetržení vlivem mrazu.

4.B Tam, kde se tyto sportovní plochy připravují pro zhotovení kluziště, tam se musí plocha /zvláště když je suchý podzim/ před mrazy ještě dobře pokropit. Zhotovit kluziště na antukových plochách není na závalu, naopak, je vlastně urychlením jarní přípravy, protože jak antuka, tak patentní deska pod ní, nemohou být pod ledem tolik mrazem nadzvednuty. Pro kvalitu antukových kurtů je však zima a nadzvednutí vrstev nezastupitelné. Dochází k „provzdušnění“ celé skladby kurtu a to má za následek, po jarní údržbě, opět stejné herní vlastnosti jako při předání nového kurtu.

Nebýt mrazu, kurt by byl „betonový“ a nešla by doplňovat antuka, která by se nepřilepila na tvrdý podklad. A proto následuje:

C. JARNÍ ÚDRŽBA

1.C S nastávajícím jarem sledujeme kdy nastane dokonalé rozmrznutí kurtu. To se pozná tak, že se buď propíchne hmota kurtu „jehlou“, nebo se ušlape cca 50 cm kolečko a když se „nehoupe“, je již zpevněno, může se s jarní údržbou začít. Zkoušku dělat vždy na stinném místě kurtu, protože zde trvá rozmrznutí déle. Je pochopitelné, že se vše může nechat bez povšimnutí déle, počkat na celkové rozmrznutí, když se, ale tato doba přežene, potom jsou plochy příliš vyschlé, hůře se zpevňují a spojuje škvára s antukou. Právě proto doporučujeme hlídat optimální vlhkost a rozmrznutí současně.

2.C První činností na kterou se musíme zaměřit je, opětovně usazení plastových lajn do původního stavu. Bez ohledu na měkký terén, na kterém pracujeme, je důležité mít nejprve usazený lajny a očištěny, až pak se teprve začíná s celoplošným podélným válcováním.

Nejprve odstraníme betonové chodníkové desky. Pomocí tenkého lanka, které se napne těsně vedle lajny, se tyto lajny nejprve opatrně nohama zašlapou / jde o to udržet maximální rovinu, pak se už lajny velmi obtížně rovnají/. Jakmile jsou lajny zašlapány, můžeme už začít podélně celoplošně válcovat. Na závěrečné případné doklepnutí lajn, jsou k tomu určeny speciální kovové nebo dřevěné pěchy. Za několik minut jsou lajny znovu osazený a je nalajnováno opět na celý rok.

3.C Začínáme válcovat ručním VYPUŠTĚNÝM válcem max. do 150 kg těžkým. Sesbírat hrubé předměty, jakou jsou větve od stromů apd. Celou plochu zatím jen jednou uválcovat a ihned musí následovat bod 4.C.

4.C Celou plochu důkladně pokropit tak, jak je popsáno v denní údržbě – potopit místo od místa pod vodu. Toto první prolití a následné válcování je velice důležité pro budoucí „slepení“, antuky a pokladní vrstvy v jeden celek !! Po opadnutí vody, přemést celou plochu kurtovým koštětem.

5.C Po zaschnutí, když se šlapáním přesvědčíte, že se jarní antuka již nelepí na tenisky, znovu celou plochu uválčujte ručním válcem cca 2x. Můžete třeba napříč, toto u našich kurtů není potřebné ani rozhodující.

6.C Práci, kterou doporučujeme / jedná se o urychlení důkladného přilepení nové antuky ke stávající /, je celou plochu důkladně vyčistit od vyvstálé hrubší škváry a různých nečistot / listů apd /. Vlivem mrazu hrubší části škváry a antuky „lezou“ nahoru.

Na to je vhodné použít kurtové koště a doslova proti srsti tyto hrubší součásti kurtu vymést. Před touto činností kurty řádně pokropit. POZOR nejedná se o odstraňování antuky až do škváry, ale jen citlivě vše vyčistit. Nepoužít hrábě nebo lopatu a snažit se něco sloupnout. Pro představu se jedná cca o 3-5 koleček nepotřebného materiálu z jednoho kurtu. Kdybychom tento krok neudělali, nová antuka by se obtížně přichytávala ke stávajícímu podkladu. Zbytečně dlouho by nová vrstva antuky ujížděla a trhala se. Následně jarní deště a slunce by vše udělali za nás, ale brzdilo by nás to dlouho v kvalitní hře.

7.C Takto připravená plocha je schopná prvního jarního antukového doplnění. Tam, kde v průběhu sezony minulé uklízeli kurt tak, jak je shora uvedeno, tam nejsou žádné problémy, škvárový podklad i s antukou je roztrhána a nazvednuta jako celek / rovnoměrné černo-oranžové zbarvení plochy /. Tam, kde si alespoň na ukončení sezony nedosypali nejvíce zatížená místa novou antukou, tam jim škvárový podklad antuku, třeba i úplně „pohltila“. V tomto případě zde na černá místa natáhnete antuku jako první, nikam jinam. Až potom celoplošně. Může jí zde být nataženo i o trochu více.

8.C Natahování antuky se provádí pomocí dřevěného hrabla. Z kolečka si do lopaty naberete antuku a udělá se hromádka, která se rovnoměrně roztáhne ohrablem. Nesnažit se dělat nějakou vrstvu, jen mírně přitlačit a rovnoměrně roztahovat. Takto se celoplošně provede první jarní natažení novou antukou.

9.C Vždy po natahování nové antuky následuje přemetení síťovačkou. Ta se nesmí nechat celou svou vahou položená na antuce / hrnula by se /, ale přizvedne se její rovnací část kousek nad povrch.

10.C Celou plochu důkladně pokropit tak, jak je popsáno v denní údržbě – potopit místo od místa pod vodu.

11.C Pro dosažení maximální roviny antukového krytu je zapotřebí natáhnout slabší provázek ve sklonu hřiště / např. od sítě až ke žlábků nebo boční spád / a to nám ihned odhalí, kde je málo nebo více antuky. POZOR ve většině případů se zdá, že po natažení provázku je za zadní lajnou prohlubeň / i když byla doplněna antukou do výše lajny, jak to má být /, to má na svědomí vyšší vrstva antuky cca 2m za lajnou. Tento stav nastává až cca po 5letech provozu a je nutné odstranit vyšší vrstvy antuky.

12.C Dále se opět celá plocha kurtu několikrát pokropí a válcuje. S narůstající tvrdostí kurtu se do napouštěcího válce postupně dopouští voda. Je samozřejmé, že se nesmí těžším válcem dělat na kurtu prudké pohyby do stran, protože potom se plocha nezhuťňuje, ale jen trhá. Nejdůležitější je, aby bylo důsledně dodrženo střídání JEDNO POKROPENÍ A JEDNO UVÁLCOVÁNÍ. Jakmile by se jen válcovalo bez vody, vzniká velmi nebezpečný moment a to utržení antuky od škváry !!!

Dělat z kurtu betonku, to nemá cenu! Konečné „spečení“ antuky a škváry udělá jen teplé počasí a sluneční svit. Kromě toho je pochopitelné, že přehutněný škvárový základ nemůže mít tak dobré sání srážkové vody jako ten, který je zhuťněn jen tolik, kolik potřebuje. Další zhuťňování těžkým válcem je pro kurty proto zbytečné, antuka se na povrchu může zhuťňovat jen vypuštěným ručním válcem, to je pro slabou vrstvu antuky dostačující, když je zapotřebí vůbec zhuťňovat.

13.C Počet opakování voda-válec, je individuální. Závisí od doby, kdy je samotná údržba prováděna, jaké je teplo přes den a v noci, kolik bylo v zimě sněhu na kurtě apd.

Jsou dvě zkoušky, jak odhadnout, kdy válčováním ukončit :

1. Uchopit NOVÝ tenisák do jedné dlaně, natáhnout paži co nejvíce nad hlavu a nechat spadnout na antuku. Pokud vám tenisák vyskočí do druhé dlaně, která je volně podél těla, pak má antuka 80% tvrdosti betonu. Je možno zlehka zahájit hru.

2. Zkusit zabořit prsty do antuky. Pokud je antuka na omak již tvrdá a prsty se neboří, zkuste ještě jednu zkoušku. Nejenom prsty tlačit kolmo na antuku, ale v úhlu cca 45°. Pokud antuka ještě „ujíždí“ a je přitom tvrdá na kolmý tlak a odskok má také, už vám nepomůže válcování, ale jen jarní slunce, voda a teplo, které antuku důkladně „speče“. Antuka obsahuje dvě složky a to jemný pudr a hrubší grízl a ty se musejí dokonale spojit. Je normálním projevem, že po zhotovení jarní údržby nebo při hře na novém kurtu se hráči zaboří až do škváry. Jakmile dojde k dokonalému spojení antuka-škvára, tento stav odezní.

14.C Konečnou finální úpravou je tzv. síťování. To se provádí rovnoměrným rozhozem antuky pod síťovačku. Dělat max. po 3m pásech a síťovačkou antuku zatočit. Až pak se vede síťovačka podélně. Jelikož se jedná o činnost u které je zapotřebí určité finesy, je možné tuto poslední slabší vrstvu antuky roztáhnout dřevěným hrablem.

Tuto finální vrstvu řádně pokropit. Po zaschnutí přemést kurtovým koštětem a cca dvakrát válcovat a kropit. Na závěr, před první hrou, přemést kurtovým koštětem.

Je možné, ihned po dokončené jarní údržbě, zahájit lehčí hru.

15.C Množství antuky pro zhotovení jarní údržby / standartní kurt 36mx18m / je v rozmezí 2t – 2,5t.

D. PLASTOVÉ LAJNY

Plastové lajny doporučujeme všude tam, kde tenisové kurty realizujeme. Protože jsou osazeny při dokončování našeho povrchu, vytvoří fixovaný výškový rám povrchu hřiště, který slouží jako vodící pomůcka při další údržbě povrchu. Vytvoří tak trvalé „vyznačení“ toho, kde je jejich okolí vydupáno, kde je nutné doplnit antuku a provést úpravu koštětem nebo síťovačkou. Osazená lajna má výhodu v tom, že člení velkou plochu na menší a tak se rovina snadněji odhaduje.

Lajny jsou osazeny ve stejné výši jako antuka, proto nemohou zastavit správný odtok srážkových vod. To se stane jen tehdy, když se vytvoří v jejich okolí prohlubeň, lajna mírně vystoupí nad antuku a potom příčné lajny vytvoří hrázky podélnému odtoku srážkových vod.

Na plastových lajnách nedochází k hromadění materiálu, zametají se s povrchem současně a hlavně jsou kontrolou pro zachování požadovaného spádu hřiště.

E. OSTATNÍ DOPORUČENÍ

1.E Neblahou skutečností, která vás může potkat je noční mraz po zhotovené jarní údržbě. Stačí i teplota -1°C. Dojte ke zmrznutí podkladní vrstvy, vlhko při rozmrazení nemůže dolu a z antuky se stane „blátíčko“. Celý kurt se nepatrně zvedne a tudíž i změkne. Proto je zapotřebí následující :

a/ **VELICE DŮLEŽITÉ** je potopit celý kurt pod vodu. Voda je teplejší než vzduch a proto nám pomůže kurt rychleji rozmrazit a hlavně při těchto mrazech po dokončené jarní údržbě dochází k „odskočení“ antuky od škváry a jediné voda nám tyto dvě vrstvy spojí.

b/ Po opadnutí vody a částečném uschnutí / trvá to obvykle déle / přemést kurtovým koštětem.

c/ Válcovat nejprve **VYPUŠTĚNÝM** válcem až po několika opakováních dopouštět.

Opět je důležité pravidelně opakovat **JEDNO POKROPENÍ A JEDNO UVÁLCOVÁNÍ !!!** To když se nedodrží, utrhne se antuka od škváry. Bez **VODY** nelze tyto dvě vrstvy spojit. Válcování na sucho je **VELICE NEBEZPEČNÉ !!!**

Na závěr, před hrou, si udělat zkoušku tvrdosti / bod 13C /.

Lze se i účinně bránit jarním mrazíkům, a to za pomoci průmyslové soli.

Na celou plochu se rovnoměrně, před očekávanými mrazy, rozhodí cca 150 kg průmyslové soli na jeden kurt. Ta nám může antuku ochránit do cca -3°C.

2.E Dobrou pomůckou pro odstraňování poškození antukového krytu na ploše kurtu, kdy je antuka utržena od škváry, místa např. pod lavičkami, empairem, nevhodná obuv, úmyslné poškození je, **ANTUKOVÁ KAŠE**.

Ta se připraví smícháním antuky a vody.

Místo které je utrženo až do škváry nejprve vymést např. košťátkem na lajny, zalít antukovou kaší a přihnout suchou antukou. Takto opravené místo je za 10min tvrdé.

3.E Antuka a mech. Neblahá realita antukových povrchů, ale i venkovních umělých povrchů. Mech se vždy začne objevovat na místech, kde se tolik nehraje a na stinných místech, kde má ideální podmínky pro růst /okolí kurtů a mezi nimi /. Abychom tomuto částečně předešli, je nutné nejenom na kurtu hrát, ale i při denní údržbě síťovačkou a kurtovým koštětem důsledně upravovat 100% antukové plochy kurtu. Tím alespoň částečně zabráňujeme jeho uchycení a následné množení. Zatím není na českém trhu žádný 100% účinný chemický koncentrát, který by zamezil vzniku mechu na antukových kurtech.

Po zkušenostech se správci sportovišť je alespoň nejúčinnější smíchání zelené a modré skalice v poměru voda-skalice 50% a 50%. Dojde pouze ke ztmavnutí mechu, a tudíž je potřeba mech za pomoci ostré lopaty seškrábnout. Doporučujeme provést po zimě, kdy je kurt nadzvedlý a dobře se to dělá. V žádném případě nelze přidávat novou antuku na místa s výskytem mechu. Musí být nejprve odstraněn. Pak, je ale třeba počítat s větší spotřebou antuky na jarní údržbu !!

Základy údržby antukových tenisových dvorců v sezóně

- * Nikdy nezačni hrát, dokud není antuka dostatečně pokropena (má tmavou barvu).
- * Po skončení hry je třeba odhadnout, podle rozsahu poškození antuky, zda je třeba uklízet pouze vyrovnávací síťovačkou nebo dřevěným hrablem.
- * V případě přerušení hry pro déšť, se vždy snaž uklidit rychle dvorec síťovačkou, aby déšť antuku dokonale "vyžehlil".
- * Na nejvíce zatížených místech je třeba i v sezóně doplnit antuku. Ta se přidává vždy na mokřý podklad, aby se nová antuka spojila se starou vrstvou antuky. Rovinatost určují umělé lajny.
- * Každý dvorec musí být ráno nebo večer dostatečně pokropen, aby byla po celý den důkladně spojena patentní deska s antukou, i v případě že se na kurty nejde hrát.
- * Při suchém a horkém počasí se musí antuka kropit i v průběhu dne.

A co nejlépe HRAJ, samozřejmě za stálé průběžné provozní údržby.

DOPORUČENÁ ANTUKA :

p. Koliha 776 204 504, 604 991 228 (Praha Libeň)
p.Vavruška 603 479 417, 723 573 733 (Kostelní Hlavno – Stará Boleslav)